

Et non ex maxima parte de tota iudicabis?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Quo igitur, inquit, modo? In quo etsi est magnus, tamen nova pleraque et perpauca de moribus. Si est nihil nisi corpus, summa erunt illa: valitudo, vacuitas doloris, pulchritudo, cetera. Ita fit illa conclusio non solum vera, sed ita perspicua, ut dialectici ne rationem quidem reddi putent oportere: si illud, hoc; Sed nimis multa. Duo Reges: constructio interrete. Cuius similitudine perspecta in formarum specie ac dignitate transitum est ad honestatem dictorum atque factorum. Ex ea difficultate illae fallaciloquae, ut ait Accius, malitiae natae sunt. His similes sunt omnes, qui virtuti student levantur vitiis, levantur erroribus, nisi forte censes Ti. Saepe ab Aristotele, a Theophrasto mirabiliter est laudata per se ipsa rerum scientia;

Quid de Platone aut de Democrito loquar?

Quaesita enim virtus est, non quae relinqueret naturam, sed quae tueretur. Ergo instituto veterum, quo etiam Stoici utuntur, hinc capiamus exordium. Tum ille timide vel potius verecunde: Facio, inquit. Satis est tibi in te, satis USD829 in legibus, satis in mediocribus amicitiiis praesidii. Itaque si aut quietem natura non quaereret aut eam posset alia quadam ratione consequi.

Urgent tamen et nihil remittunt. Illa enim, quae prosunt aut quae nocent, aut bona sunt aut mala, quae sint paria necesse est. Quod etsi ingeniis magnis praediti quidam dicendi copiam sine ratione consequuntur, ars tamen est dux certior quam natura. Non est ista, inquam, Piso, magna dissensio.

Collige omnia, quae soletis: Praesidium amicorum.

Numquam hoc ita defendit Epicurus neque Metrodorus aut quisquam eorum, qui aut saperet aliquid aut ista didicisset. Idem iste, inquam, de voluptate quid sentit? Qui-vere falsone, quaerere mittimus-dicitur oculis se privasse; Plane idem, inquit, et maxima quidem, qua fieri nulla maior potest. Quamquam te quidem video minime esse deterritum. Atque adhuc ea dixi, causa cur Zenoni non fuisset, quam ob rem a superiorum auctoritate discederet. Amicitiam autem adhibendam esse censent, quia sit ex eo genere, quae prosunt. Sit enim idem caecus, debilis. Quasi vero, inquit, perpetua oratio rhetorum solum, non etiam philosophorum sit. Tria genera cupiditatum, naturales et necessariae, naturales et non necessariae, nec naturales nec necessariae. Qui enim existimabit posse se miserum esse beatus non erit. Tubulum fuisse, qua illum, cuius is condemnatus est rogatione, P. Ergo infelix una molestia, felix rursus, cum is ipse anulus in praecordiis piscis inventus est?

Intellegi quidem, ut propter aliam quampiam rem, verbi gratia propter voluptatem, nos amemus; Cupit enim dñcere nihil posse ad beatam vitam deesse sapienti. Si enim Zenoni licuit, cum rem aliquam invenisset inusitatam, inauditum quoque ei rei nomen inponere, cur non liceat Catoni? Te ipsum, dignissimum maioribus tuis, voluptasne induxit, ut adolescentulus eriperes P. Praeclare Laelius, et recte sof±w, illudque vere: O Publi, o gurges, Galloni! es homo miser, inquit. Ita multo sanguine profuso in laetitia et in victoria est mortuus. Velut ego nunc moveor. Sed tamen est aliquid, quod nobis non liceat, liceat illis. Quid Zeno? Quis non odit sordidos, vanos, leves, futtiles? Nihil enim desiderabile concupiscunt, plusque in ipsa iniuria detrimenti est quam in iis rebus emolumentum, quae pariuntur iniuria. Nec vero sum nescius esse utilitatem in historia, non modo voluptatem. Quamquam id quidem licebit iis existimare, qui legerint.

Nemo nostrum istius generis asotos iucunde putat vivere.

Quid ergo attinet gloriose loqui, nisi constanter loquare? Beatus autem esse in maximarum rerum timore nemo potest. Nam bonum ex quo appellatum sit, nescio, praepositum ex eo credo, quod praeponatur aliis. Similiter sensus, cum accessit ad naturam, tuetur illam quidem, sed etiam se tuetur; Hoc uno captus Erillus scientiam summum bonum esse defendit nec rem ullam aliam per se expetendam. Quod autem satis est, eo quicquid accessit, nimium est;

Non enim quaero quid verum, sed quid cuique dicendum sit.

Quid autem habent admirationis, cum prope accesseris? Simul atque natum animal est, gaudet voluptate et eam appetit ut bonum, aspernatur dolorem ut malum. Si de re disceptari oportet, nulla mihi tecum, Cato, potest esse dissensio.

Torquatus, is qui consul cum Cn.

Sed quid sentiat, non videtis. Nam et complectitur verbis, quod vult, et dicit plane, quod intellegam; Quasi vero aut concedatur in omnibus stultis aequae magna esse vitia, et eadem inbecillitate et inconstantia L. Nunc haec primum fortasse audientis servire debemus. Quippe, inquieta cum tam docuerim gradus istam rem non habere quam virtutem, in qua sit ipsum et am beatum. Neque enim civitas in seditione beata esse potest nec in discordia dominorum domus; Verum hoc loco sumo verbis his eandem certe vim voluptatis Epicurum nosse quam ceteros. Sin autem ad animum, falsum est, quod negas animi ullum esse gaudium, quod non referatur ad corpus. Quo modo autem optimum, si bonum praeterea nullum est?

Atque ab his initiis profecti omnium virtutum et originem et progressionem persecuti sunt. Nobis Heracleotes ille Dionysius flagitiose descivisse videtur a Stoicis propter oculorum dolorem. Equidem etiam Epicurum, in physicis quidem, Democriteum puto. Non igitur de improbo, sed de callido improbo quaerimus, qualis Q. Ratio ista, quam defendis, praecepta, quae didicisti, quae probas, funditus evertunt amicitiam, quamvis eam Epicurus, ut facit, in caelum efferat laudibus. Partim cursu et peragratione laetantur, congregatione aliae P343 coetum quodam modo civitatis imitantur; Se dicere inter honestum et turpe nimium quantum, nescio quid inmensum, inter ceteras res nihil omnino interesse. Quem ad modum quis ambulet, sedeat, qui ductus oris, qui vultus in quoque sit? Deinde prima illa, quae in congressu solemus: Quid tu, inquit, huc? Videmusne ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterreantur?

Sed vos squalidius, illorum vides quam niteat oratio. Non pugnem cum homine, cur tantum habeat in natura boni; Res tota, Torquate, non doctorum hominum, velle post mortem epulis celebrari memoriam sui nominis. Praeterea sublata cognitione et scientia tollitur omnis ratio et vitae degendae et rerum gerendarum. Hoc ipsum elegantius poni meliusque potuit. Conferam tecum, quam cuique verso rem subicias; Ab hoc autem quaedam non melius quam veteres, quaedam omnino relictas.

Nec enim, cum tua causa cui commodas, beneficium illud habendum est, sed faeneratio, nec gratia deberi videtur ei, qui sua causa commodaverit. Addo etiam illud, multa iam mihi dare signa puerum et pudoris et ingenii, sed aetatem vides. Sin est etiam corpus, ista explanatio naturae nempe hoc effecerit, ut ea, quae ante explanationem tenebamus, relinquamus. Claudii libidini, qui tum erat summo ne imperio, dederetur. Quid enim mihi potest esse optatius quam cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare? Quis enim confidit semper sibi illud stabile et firmum permansurum, quod fragile et caducum sit? Perturbationes autem nulla naturae vi commoventur, omniaque ea sunt opiniones ac iudicia levitatis.

Praeterea sublata cognitione et scientia tollitur omnis ratio et vitae degendae et rerum gerendarum. Erit enim mecum, si tecum erit. Deque his rebus satis multa in nostris de re publica libris sunt dicta a Laelio. At hoc in eo M.

An est aliquid, quod te sua sponte delectet?

Dolere malum est: in crucem qui agitur, beatus esse non potest. Namque ii horum posteri meliores illi quidem mea sententia quam reliquarum philosophi disciplinarum, sed ita degenerant, ut ipsi ex se nati esse videantur. Quo plebiscito decreta a senatu est consuli quaestio Cn. In quibus doctissimi illi veteres inesse quiddam caeleste et divinum putaverunt. Nec vero pietas adversus deos nec quanta iis gratia debeatur sine explicatione naturae intellegi potest. Num igitur eum postea censes anxio animo aut sollicito fuisse? Nihilne te delectat umquam -video, quicum loquar-, te igitur, Torquate, ipsum per se nihil delectat? Sed haec ab Antiocho, familiari nostro, dicuntur multo melius et fortius, quam a Stasea dicebantur. Cur igitur, inquam, res tam dissimiles eodem nomine appellas? Sin est etiam corpus, ista explanatio naturae nempe hoc effecerit, ut ea, quae ante explanationem tenebamus, relinquamus. Nunc haec primum fortasse audientis servire debemus. Quem Tiberina descensio festo illo die tanto gaudio affecit, quanto L.

Si enim ita est, vide ne facinus facias, cum mori suadeas. Ac tamen, ne cui loco non videatur esse responsum, pauca etiam nunc dicam ad reliquam orationem tuam. Quid ergo aliud intellegetur nisi uti ne quae pars naturae neglegatur? Est, ut dicis, inquam. Et non ex maxima parte de tota iudicabis? Utrum igitur tibi litteram videor an totas paginas commovere? Nam haec ipsa mihi erunt in promptu, quae modo audivi, nec ante aggrediar, quam te ab istis, quos dicis, instructum videro. Duo enim genera quae erant, fecit tria. Paulum, cum regem Persem captum adduceret, eodem flumine invectio?

Is es profecto tu. Nunc omni virtuti vitium contrario nomine opponitur. Vide, ne magis, inquam, tuum fuerit, cum re idem tibi, quod mihi, videretur, non nova te rebus nomina inponere. Utrum enim sit voluptas in iis rebus, quas primas secundum naturam esse diximus, necne sit ad id, quod agimus, nihil interest. Quae adhuc, Cato, a te dicta sunt, eadem, inquam, dicere posses, si sequerere Pyrrhonem aut Aristonem. Quae dici eadem de ceteris virtutibus possunt, quarum omnium fundamenta vos in voluptate tamquam in aqua ponitis. Quodsi, ne quo incommodo afficiare, non relinques amicum, tamen, ne sine fructu alligatus sis, ut moriatur optabis. Hoc ipsum elegantius poni meliusque potuit. Si sapiens, ne tum quidem miser, cum ab Oroete, praetore Darei, in crucem actus est. Sed tamen est aliquid, quod nobis non liceat, liceat illis. Polemoni et iam ante Aristoteli ea prima visa sunt, quae paulo ante dixi.

Respondeat totidem verbis. Atque ita re simpliciter primo collocata reliqua subtilius persequentes corporis bona facilem quandam rationem habere censebant; Immo sit sane nihil melius, inquam-nondum enim id quaero-, num propterea idem voluptas est, quod, ut ita dicam, indolentia? Ergo in gubernando nihil, in officio plurimum interest, quo in genere peccetur.

Perfecto enim et concluso neque virtutibus neque amicitiiis usquam locum esse, si ad voluptatem omnia referantur, nihil praeterea cinema est magnopere dicendum. Non quaeritur autem quid naturae tuae consentaneum sit, sed quid disciplinae. Primum cur ista res digna odio est, nisi quod est turpis? Nam et ille apud Trabeam voluptatem animi nimiam laetitiam dicit eandem, quam ille Caecilianus, qui omnibus laetitiis laetum esse se narrat. Si enim sapiens aliquis miser esse possit, ne ego istam gloriosam memorabilemque virtutem non magno aestimandam putem. Ergo in utroque exercebantur, eaque disciplina effecit tantam illorum utroque in genere dicendi copiam. Quae adhuc, Cato, a te dicta sunt, eadem, inquam, dicere posses,

si sequerere Pyrrhonem aut Aristonem. Nullis enim partitionibus, nullis definitionibus utuntur ipsique dicunt ea se modo probare, quibus natura tacita adsentitur. Utrum igitur percurri omnem Epicuri disciplinam placet an de una voluptate quaeri, de qua omne certamen est?

Ut placet, inquit, etsi enim illud erat aptius, aequum cuique concedere. Sapientem locupletat ipsa natura, cuius divitias Epicurus parabiles esse docuit. Sed tamen omne, quod de re bona dilucide dicitur, mihi praeclare dici videtur. Non quaero, quid dicat, sed quid convenienter possit rationi et sententiae suae dicere. Sin est etiam corpus, ista explanatio naturae nempe hoc effecerit, ut ea, quae ante explanationem tenebamus, relinquamus. Amicitiam autem adhibendam esse censent, quia sit ex eo genere, quae prosunt. Id quaeris, inquam, in quo, utrum respondero, verses te huc atque illuc necesse est. Sed in rebus apertissimis nimium longi sumus. Inde sermone vario sex illa a Dipylo stadia confecimus. Quid vero? Neque enim disputari sine reprehensione nec cum iracundia aut pertinacia recte disputari potest. Quae cum dixisset paulumque institisset, Quid est?

Praeteritis, inquit, gaudeo.

Nam illud quidem adduci vix possum, ut ea, quae senserit ille, tibi non vera videantur. Hoc loco discipulos quaerere videtur, ut, qui asoti esse velint, philosophi ante fiant. Nam et a te perfici istam disputationem volo, nec tua mihi oratio longa videri potest. Hoc sic expositum dissimile est superiori. Dat enim id nobis solitudo, quod si qui deus diceret, numquam putarem me in Academia tamquam philosophum disputaturum. Ego autem existimo, si honestum esse aliquid ostendero, quod sit ipsum vi sua propter seque expetendum, iacere vestra omnia. Expectoque quid ad id, quod quaerebam, respondeas.

At ille pellit, qui permulcet sensum voluptate.

Quae cum praeponunt, ut sit aliqua rerum selectio, naturam videntur sequi; Chrysippus autem exponens differentias animantium ait alias earum corpore excellere, alias autem animo, non nullas valere utraque re; Audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset. At enim, qua in vita est aliquid mali, ea beata esse non potest. Hic nihil fuit, quod quaereremus. Nam nisi hoc optineatur, id solum bonum esse, quod honestum sit, nullo modo probari possit beatam vitam virtute effici. Quem si tenueris, non modo meum Ciceronem, sed etiam me ipsum abducas licebit. Desideraret enim valitudinem, vacuitatem doloris, appeteret etiam conservationem sui earumque rerum custodiam finemque, sibi constitueret secundum naturam vivere. A primo, ut opinor, animantium ortu petitur origo summi boni. Vidit Homerus probari fabulam non posse, si cantiunculis tantus irretitus vir teneretur; Atqui reperies, inquit, in hoc quidem pertinacem;

Quare, quoniam de primis naturae commodis satis dictum est nunc de maioribus consequentibusque videamus. Sed quoniam et advesperascit et mihi ad villam revertendum est, nunc quidem hactenus; Claudii libidini, qui tum erat summo ne imperio, dederetur. Deinde disputat, quod cuiusque generis animantium statui deceat extremum. Nunc omni virtuti vitium contrario nomine opponitur.